

De Twee Kwartieren

Genealogisch tijdschrift voor
Kempen- en Peelland

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Jaargang 26 | Nr. 3 | verschijnt 1 x per kwartaal | september 2018

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING
Afdeling KEMPEN- en PEELLAND

Inhoudsopgave

73	Van de redactie
74	Bestuursvergaderingen
74	Cursussen
75	Geplande bijeenkomsten
77	Dik Jager 40 jaar lid NGV
78	Harry Meijs 40 jaar lid NGV
80	Dirck is Theodorus
83	Oud schrift
83	Mutaties ledenlijst
84	Literatuur en Genealogie 5: Van oude mensen, de dingen die voorbij gaan...
92	Leden stellen zich voor
93	Het fotobidprentje van Bernardus Joannes van Eert
95	Franciscus Roosenboom soldaat van Napoleon
99	Transcriptie oud schrift
99	Bibliotheek aanwinsten boeken
101	Oud schrift vergrote afbeelding

Niet ondertekende stukken worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie.

Kopij voor het volgende nummer inzenden voor **1 november 2018**

Tevens bestaat de mogelijkheid om uw advertentie te plaatsen.

Voor informatie neemt u contact op met de redactie.

Redactieadres:

e-mailadres: redactiedtk@kpl.ngv.nl

postadres: Langakker 29 5283 TE BOXTEL

ISSN: 2589-6210

VAN DE REDACTIE

Waarschijnlijk is het u niet ontgaan dat de digitale versie van De Twee Kwartieren in de afgelopen jaren aanzienlijk is verbeterd. De voordelen van een digitaal tijdschrift zijn vele malen groter dan van een gedrukt exemplaar: illustraties zijn in kleur, u kunt digitaal zoeken en via het klikken op links in artikelen rechtstreeks uitkomen bij de betreffende website. Dat een digitale versie ook duurzamer is (en goedkoper in druk- en verzendkosten) zijn slechts bijkomende voordelen.

Inmiddels ontvangt ongeveer de helft van onze leden De Twee Kwartieren digitaal. Verschillende afdelingen van de NGV (zoals bijvoorbeeld Den Bosch en Tilburg) zijn ons voorgegaan, maar ook ons bestuur is nu voornemens het afdelingstijdschrift vanaf 2019 uitsluitend digitaal uit te geven. Een daartoe strekkend voorstel zal tijdens de ledenvergadering van 13 november in stemming worden gebracht.

Misschien vindt u het geen goed idee. Laat het ons dan alstublieft weten. De 13 leden waarvan in onze ledenadministratie geen e-mail adres bekend is krijgen apart een brief om hen op deze belangrijke beslissing te wijzen. Uiteraard zullen wij aan de leden die nog niet op het digitale tijdperk zijn aangesloten een passende oplossing bieden. Wilt u uw mening kenbaar maken, dan bent u uiteraard van harte welkom op de ledenvergadering van 13 november. Als u zelf verhinderd bent kunt u uw mening ook aan de voorzitter melden, of een ander lid machtigen om namens u te stemmen. Maar los van de formele kanten aan de besluitvorming wil het bestuur uiteraard vooral naar haar leden luisteren, en dus is het belangrijk dat wij van u horen.

Volgens de ledenadministratie heeft onze afdeling op dit moment precies 300 leden! Dat is een mooi, rond getal waar we trots op kunnen zijn. Vandaar dat we de komende tijd graag met plezier doorgaan met het organiseren van mooie bijeenkomsten en het verzorgen van een fraai afdelingstijdschrift. Want dat zijn we aan u verplicht!

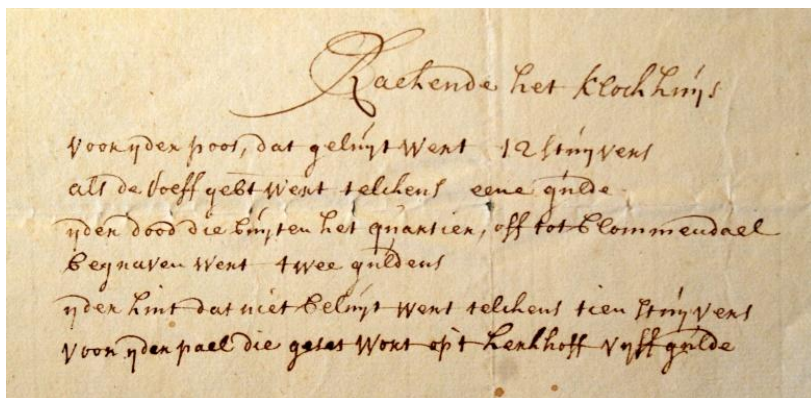
BESTUURSVERGADERINGEN

Het Bestuur vergadert op de woensdagen 10 oktober en 28 november 2018. Hebt u onderwerpen waarvan u wilt dat het Bestuur die bespreekt, stuur die dan naar voorzitter@kpl.ngv.nl.

CURSUSSEN

Najaar 2018 organiseert het Bestuur een aantal genealogische cursussen. Aanmeldingen voor en informatie daarover mailen naar cursussen@kpl.ngv.nl. Het maximum aantal deelnemers is 10, de cursus gaat door bij minimaal 7 deelnemers.

Het cursusbedrag staat tussen haakjes. Dit bedrag is de prijs die het de afdeling kost. Niet-leden betalen een toeslag van €5 per dagdeel. Betalingen voor de cursussen na aanmelding en onder vermelding van de toegestuurde cursuscode via IBAN **NL89 INGB 0005 4957 96** ten name van NGV afd. Kempen- en Peelland.

Deelnemers aan de cursus Paleografie II hebben gevraagd om een opfriscursus **Paleografie Plus** (€ 40; niet-leden € 65). De data zijn bekend: maandag 22 en 29 oktober; 5, 12, 19 en 26 november. Tijd: 13.30 – 15.30 uur.

Deze cursus staat ook open voor eerdere deelnemers aan Paleografie II. Hebt u al enige kennis van Paleografie en hebt u ook belangstelling, neem dan contact op met Dik Jager (cursussen@kpl.ngv.nl).

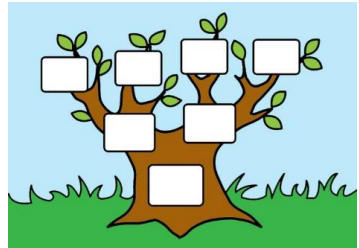
ALDFAER

In het najaar van 2018 wordt waarschijnlijk voor de laatste keer door Johan van Hassel bij voldoende belangstelling de cursus Aldfaer I (€ 25; niet-leden € 40; op woensdagmiddag 26 september; 3 en 17 oktober) gegeven. Tijd: 13.30-16.30 uur.

De vervolgcursus hierop Aldfaer II (€ 15; niet-leden € 25) valt op woensdagmiddag 14 en 21 november. Aangeraden wordt u hiervoor aan te melden samen met Aldfaer I. Dit om teleurstellingen van een volgeboekte cursus te voorkomen.

Ten slotte is Genealogie voor Beginners (€ 30; niet-leden € 45) te volgen van 19.30-22.00 uur op de maandagavonden 1, 22 en 29 oktober van 19.30- 22.00 uur.

GEPLANDE BIJENKOMSTEN

De afdelingsbijeenkomsten vinden plaats in Gemeenschapshuis 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ Eindhoven. Tenzij anders aangegeven is de zaal open vanaf 19.30 u, het programma begint om 20.00 u. Tijdens de bijeenkomsten is er informatie beschikbaar over GensDataPro en is er gelegenheid om boeken te lenen uit de afdelingsbibliotheek. Ook de afdeling Communicatie is aanwezig.

Dinsdag 11 september 2018:

Lezing: Ontvoerd of gevlucht

Spreker: dhr H. Roosenboom

Het verhaal van Sophia Alberts, dat zich afspeelt in de vroege 18de eeuw, gaat over een minderjarig protestants meisje dat wegloopt van huis en katholiek wordt. Dit heeft rampzalige gevolgen voor haarzelf, haar protestantse ouders, maar ook voor de katholieken in

Zuidoost-Brabant. De spreker laat dan onder andere zien hoe precair in feite de verhouding toen was tussen de kleine protestantse bovenlaag en de grote katholieke meerderheid.

Dinsdag 9 oktober 2018:

Lezing: Archiefonderzoek in Belgische archieven

Spreker: dhr H. Jorens

Veel van onze leden hebben voorouders uit België. Maar wat is waar te vinden? Hoe zijn in België de archieven georganiseerd? Hoe zijn ze toegankelijk, zijn er speciale voorwaarden voor gebruik van de akten van de Burgerlijke Stand en van de DTB's? Welke praktische tips zijn nuttig bij een bezoek aan een Belgisch

archief? En niet te vergeten: wat is er tegenwoordig online te vinden? Is er, behalve in de taal, verschil tussen Vlaamse en Waalse archieven?

Herman Jorens is lid van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde afd. Antwerpen en geeft twee maal per jaar in België cursussen voor startende genealogen. Als Vlaams genealoog is hij goed bekend met deze vragen. Hij neemt u mee op ontdekkingstocht.

Dinsdag 13 november 2018:

AfdelingsLedenVergadering van 19.30 tot 20.15 uur. De zaal is open vanaf 19.15 uur.

In deze najaarsledenvergadering staat de begroting van 2019 centraal. De leden ontvangen van te voren per mail de agenda en de stukken.

Om 20.15 uur wordt de avond vervolgd met een lezing. De spreker en het onderwerp staan binnenkort in de Agenda (Bijeenkomsten) op de KPL-site en in een volgende Nieuwsbrief.

Zaterdag 15 december 2018: Leden Ontmoeten Leden

De nieuwe leden van de afgelopen twee jaar worden in deze bijeenkomst wegwijds gemaakt in de vereniging NGV en in het bijzonder de afdeling Kempen- en Peelland (KPL). Zij ontvangen hiervoor een aparte uitnodiging.

Bent u al langer lid maar bent u nog nooit op zo'n KPL-bijeenkomst geweest? Ook dan bent u van harte welkom. Weet u al dat u komt? Geef u vast op via secretaris@kpl.ngv.nl.

Daarna is er voor oude leden volop gelegenheid om uw 'collega-genealogen' te ontmoeten en met hen van gedachten te wisselen over het wel en wee van uw voorouders.

Aanwezig zijn het Bestuur, de commissies van bibliotheek, communicatie en knipsels & bidprentjes. De experts van de computerprogramma's Aldfaer, Gens-DataPro en Pro-Gen zijn aanwezig met voorbeelden van hun programma. Ook is er informatie over cursussen.

Voor het slagen van deze bijeenkomst is het zinvol dat bezoekende leden hun genealogische gegevens ter informatie of inzage meenemen (bijvoorbeeld op een laptop, tablet, usb-stick of in een showmap).

In voorgaande jaren bleken deze bijeenkomsten voor menig een van bijzonder nut, en niet alleen voor leden met Brabantse voorouders!

De precieze tijden staan over een tijdje op de website en in de Nieuwsbrief.

Zaterdag 12 januari 2019:

Noteer vast deze datum van onze Nieuwjaarsbijeenkomst (vanaf 14.00 uur) in uw (elektronische) agenda. Er is een gerenommeerd spreker uitgenodigd.

DIK JAGER 40 JAAR LID NGV

Dik Jager, 2e secretaris van het bestuur van onze afdeling, zag af van een bezoek door onze afvaardiging met bloemen en een foto. Voor plaatsing in ons blad zond hij de redactie het volgende verslag van zijn loopbaan in het stamboomonderzoek.

"Als je automatisch de contributie laat betalen, je niet te druk maakt over bestuurlijke meningsverschillen en gezond blijft, kost het niet veel moeite 40 jaar lang ergens lid van te zijn.

Na in mijn hbs-tijd wat met vorstenhuizen te hebben gestoeid, ben ik pas na de

geboorte van onze oudste zoon me bezig gaan houden met kwartierstaten. In de hoop veel te 'halen' uit Gens Nostra ben ik lid van de NGV geworden. Combinatie van ict en genealogie – ik ben natuurkundeleraar geweest – leek me wel wat. Daarom heb ik met een collega in de tachtiger jaren ook een kwartierstaatprogramma'tje geschreven. De stap om vervolgens genealogieën van mijn grootouders en die van mijn vrouw te maken werd toen gezet. Vanaf het begin heb ik daarvoor programma's van de NGV gebruikt.

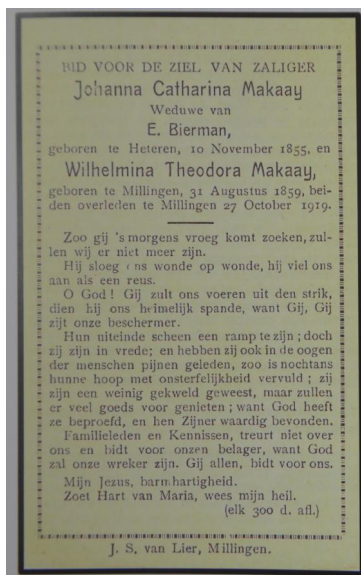
Vlak voor mijn pensionering ben ik me wat actiever in 'mijn' afdeling Kempen- en Peelland gaan verdiepen. Brabant en Limburg waren juist de enige twee provincies waar in de afgelopen drie eeuwen geen voorouders van mij woonden. Na een kennismakingsvergadering met het afdelingsbestuur om te kijken of we elkaar wat konden bieden, werd ik 2de secretaris in dit bijzonder collegiale bestuur; de tweede termijn is dit jaar begonnen.

Bovendien heb ik me wat bekwaamd in het maken van een eigen website (www.dikjager.nl) om wat makkelijker onderzoeksresultaten te delen. Zo kan ik nog beter gebruik maken van de mogelijkheden van GensDataPro. De laatste tijd schrijf ik wat artikelen in De Twee Kwartieren. Dik Jager"

HARRY MEIJS 40 JAAR LID NGV

Astrid Magielse en Peter Roosenboom bezochten namens de vereniging Harrie Meijs om hem de oorkonde uit te reiken voor zijn 40-jarig lidmaatschap.

Harrie is al jong gestart met de genealogie. Hij vertelde hoe het begon. Hij was 25 jaar toen hij een doos met bidprentjes en andere familiedocumenten kreeg van een familie-lid. Daar zat een bijzonder bidprentje bij over een dubbele moord in Millingen aan de Rijn. Het betrof de gezusters Makaaij uit Millingen aan de Rijn, die beiden vermoord werden in 1919. Zijn belangstelling was gewekt. Hij kreeg steeds meer bidprentjes en andere gegevens van de familie toen hij de oudste nog levende familieleden ging bezoeken. Die bezoeken leverden dan ook

weer nieuwe verhalen op. Via de bibliotheek kwam hij ook in de archieven terecht en alles wat hij vond werd opgetekend in een schrift, want computers en stamboomprogramma's waren er nog niet. Zo werd hij de familiearchivaris. Hij volgde menige cursus, met als laatste de cursus genealogie voor gevorderden. Hij heeft de gegevens uit het schrift opgenomen in Gensdata-Pro en uiteindelijk is het een dik geïllustreerd boek geworden.

Uiteindelijk ben je zover met je eigen familie dat je andere werkterreinen zoekt. Nu is hij de familie Glabbeek aan het onderzoeken. Daarnaast gaat hij zijn onderzoek uitbreiden naar de wijk in Tilburg waar hij geboren is. Dat brengt hem naar het kadaster en naar de geschiedenis van de stad. Zo voegt hij de heemkunde toe aan zijn stamboomonderzoek.

Namens de vereniging wensen wij hem nog veel plezier en resultaat toe met zijn onderzoeken

DIRCK IS THEODORUS

Voor veel beginnende stamboomonderzoekers is het een belangrijke ontdekking: je zoekt naar de doop van je voorvader Dirck, en je kunt hem maar niet vinden. Totdat iemand je uitlegt dat je naar Theodorus moet zoeken. Volgens de Nederlandse voornamenbank komt Theodorus van het Griekse 'geschenk van God', maar het is waarschijnlijker dat de voornaam Dirck is afgeleid van het oud-Germaanse Theodoric ('de machtige onder zijn volk'). Het was de pastoor die er Theodorus van heeft gemaakt. Sint Theodorus was een martelaar die levend geroosterd werd omdat hij in Amasya in het huidige Turkije een heidense tempel in brand stak.

In onze cultuur wordt iedere persoon aangeduid met een of meer **voornamen** en een **geslachtsnaam** (familienaam of achternaam). Het recht op de voornaam en geslachtsnaam wordt in Nederland geregeld in titel 2 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Over voornamen zegt art. 4: Een ieder heeft de voornamen die hem in zijn geboorteakte zijn gegeven. In de regel is degene die aangifte doet van de geboorte dus ook degene die bepaalt welke voornamen een kind krijgt. Volgens art. 19e is de vader verplicht tot het doen van aangifte, en is de moeder daartoe bevoegd. Als er geen vader is of deze is niet in staat aangifte te doen moet de aangifte geschieden door ieder die bij het ter wereld komen van het kind aanwezig is geweest, of de bewoner van het huis of hoofd van inrichting (bijvoorbeeld ziekenhuis) waar de geboorte heeft plaatsgehad.

In de regel krijgen kinderen hun voornamen dus van hun ouders. De ambtenaar van de Burgerlijke Stand heeft de bevoegdheid om voornamen niet op te nemen die naar zijn oordeel ongepast zijn, of overeenstemmen met bestaande geslachtsnamen (tenzij deze tevens gebruikelijke voornamen zijn). Als de aangever geen voornamen opgeeft, of deze worden geweigerd zonder dat de aangever deze vervangt, zal de ambtenaar ambtshalve de voornamen geven. In dat geval zal dat uitdrukkelijk in de geboorteakte worden vermeld.

Behalve een of meer voornamen hebben personen meestal ook een roepnaam: vaak een afkorting of variant van een van de voornamen. Omtrent roepnamen bestaan geen wettelijke regels. Iedereen is vrij de roepnaam te kiezen die hij of zij wenst. In de regel wordt de roepnaam door de ouders gekozen bij de geboorte, maar die naam kan op elk gewenst moment worden veranderd.

Deze wettelijke regels omtrent naamgeving zijn in ons land ingevoerd in de

Franse tijd. Vóór 1811 bestonden er feitelijk geen vaste, afdwingbare regels. Een persoon werd aangeduid met zijn roepnaam, zijn vadersnaam (patroniem) en zijn geslachtsnaam. In de Noordelijke provincies werden geslachtsnamen niet of nauwelijks gebruikt totdat de keizer der Fransen bij decreet van 18 augustus 1811 iedereen verplichtte een vaste familienaam te kiezen.

Tot de Franse tijd werd de naamgeving veelal beïnvloed door de instanties die de registraties van geboorte, huwelijk en overlijden bijhielden, met name de geestelijkheid (pastoors en predikanten), schepensbanken en notarissen. Net als nu kozen de ouders de voornaam (roepnaam) van hun kind en gaven die bij het doopsel op aan de pastoor of predikant. In de protestantse kerken was men gewend de roepnaam ook als doopnaam te noteren. Maar in de katholieke kerk werden kinderen gedoopt met voornamen die pasten in de traditie, en dat betekent dat gebruikelijke roepnamen in het doopregister door de pastoor werden omgezet in namen van heiligen of Bijbelse namen. Omdat in de wereldlijke registraties (huwelijksakten, schepen- en notariële protocollen) de roepnaam wel gewoon werd gehanteerd komen katholieken in de registers dus vaak voor onder verschillende voornamen. En dat kan ook tot grote verwarring leiden. Niet alle roepnamen zijn namelijk eenduidig tot dezelfde heiligennamen te herleiden, en dus werd er door pastoors vaak maar wat gekozen.

Voor de meeste voornamen valt het nog wel mee. Iemand die in het doopboek Jo(h)annes genoemd wordt kan in het dagelijks leven Jan, Hannus, Hans of Hens genoemd worden. Maar iemand die met zijn roepnaam Janus heet kan in de doop- en trouwboeken voorkomen als Johannes, Adrianus of Christianus. Maria wordt Marieke, Marijke, Miet, Marije, Rietje. Maar iemand die gedoopt wordt als Anna Maria of Joanna Maria kan als roepnaam zowel Anna (Anneke), Annemaria, Jenneke, Jennemaria of Maria hebben.

Dirk komt van Theodorus, Driek komt van Hendrikus, maar iedereen snapt dat het een dunne scheidslijn is waardoor beide namen nogal eens verward worden. Het probleem is daarbij ook dat de pastoor eerst in het doopboek en later in het trouwboek niet altijd consequent koos voor dezelfde heilige, zodat een persoon soms onder meerdere heiligennamen in deze boeken voorkomt.

Nog een aantal opvallende gevallen: een vrouw die Mijntje heet kan gedoopt zijn als Wilhelma (Guilelma) of Jacoba (Jacomina). En Leentje is soms Helena, soms Magdalena, en omdat de roepnaam van Catharina ook Lijntje kan zijn worden ook die namen nog wel eens verward. En Frans of Frens is zowel Franciscus of Laurentius.

Om persoonsnamen in de wereldlijke registraties te koppelen aan de registers

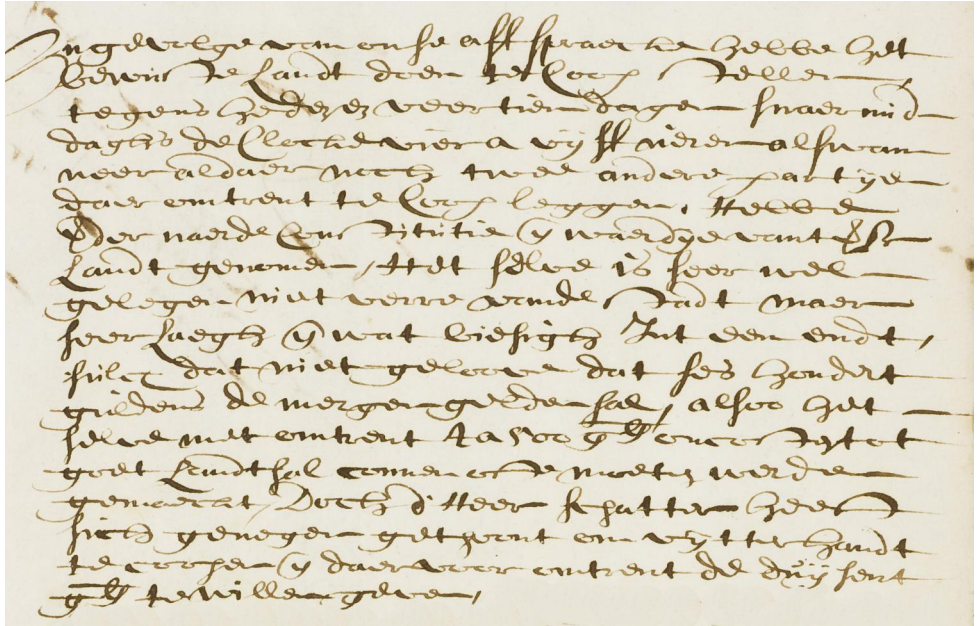
van de katholieke kerk is dus enige mate van creatief denken een voorwaarde. Alvorens daaraan een conclusie te verbinden is het wel belangrijk het adagium: **unus testis nullus testis** (één bewijs is nog geen bewijs) te hanteren, en uw stelling dat we met één en dezelfde persoon te doen hebben met meerdere bewijsmiddelen te onderbouwen.

In het schema hieronder worden een aantal voorbeelden van katholieke naamgeving genoemd.

Voor een uitgebreidere lijst kunt u kijken op: http://www.goedeluiden.nl/?page_id=232.

Roepnaam	Heiligenamen	Geslacht
Aertje, Erke, Eerke	Arnolda	v
Aleijt, Aleke	Aleidis, Allegondis	v
Bart, Bert	Bartholomeus, Albertus, Gijsbertus, Lambertus	m
Beelke	Belia, Isabella	v
Clasien, Nicola	Nicolasina	v
Deliana, Delike, Delis	Egidia	v
Dien, Dina	Arnolda, Gijsberta, Henrica, Lamberta	v
Dora,	Dorothea, Theodora	v
Gielis, Giel	Egidius, Michael, (soms) Wilhelmus	m
Goris	Gregorius, Godefridus	m
Hilleke, Heijltje	Helena, Magdalena, Hildegondis	v
Joorden	Jordanus, Gordianus, Georgius	m
Leunis	Livinus, Libuinus, Appolonius	m
Meijs	Amisius, Remigius, Bartholomeus	m
Nardus	Bernardus, Leonardus	m
Nies, Nees	Dionysia, Agnes	v
Odilia	Egidia, Oda	v
Roelof, Rogier, Rutger	Rudolphus, Rutgerus, Rogerus	m
Seger, Zebert	Segerus, Sebertus	m
Sijcke	Lucia, Sophia	v
Stans	Constantinus, Stanislaus	m
Theo	Theodorus, Mattheus	m
Tholof	Odulphus	m
Thonis	Antonius, Thomas	m
Vijffke, IJffke	Genoveva, Eva, Everarda	v

Dit keer een opgave uit het mededelingenblad van juni 2018 van de afdeling Rijnland, jaargang 23 (nr. 67) door Bram Plantinga. Het is een stuk uit een brief van 1685 over de verkoop en taxatie van een stuk land vlakbij Haarlem.

Omwille van de leesbaarheid is deze tekst nogmaals en nu vergroot en in kleur afgedrukt op pagina 101.

MUTATIES LEDENLIJST

Per 1 augustus 2018 had de NGV 6819 leden en 632 bijkomende leden, waarvan voor de afdeling Kempen- en Peelland 273 en 26 bijkomende leden.

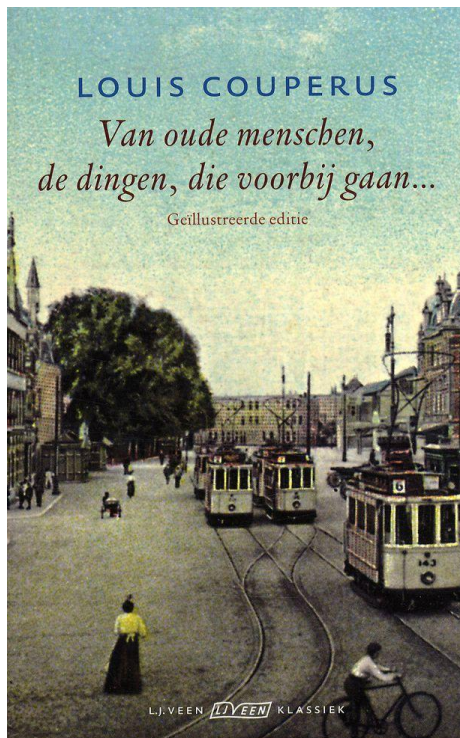
Vanaf 1 mei 2018 zijn er in de afdeling 3 leden bijgekomen; 1 lid heeft zijn lidmaatschap opgezegd.

Voor correspondentie aan de NGV gebruikt u het postadres:

NGV, postbus 50, 3980 CB Bunnik, onder vermelding van uw lidmaatschapsnummer.

LITERATUUR & GENEALOGIE 5: VAN OUDE MENSCHEN, DE DINGEN, DIE VOORBIJGAAN...

Dik Jager

© Uitgeverij L.J. Veen

In 1904 verscheen een van de bekendste werken van **Louis Couperus**, eerst in afleveringen in het tijdschrift Groot Nederland, twee jaar later als boek. Een echt Haagse roman, met toen al veel heimwee naar Indië. Er zijn al snel enige theatervoorstellingen van deze roman opgevoerd. Ook is het verhaal door Walter van der Kamp in 1975 voor de AVRO bewerkt tot een televisieserie. Vaag herinner ik me enige afleveringen gezien te hebben.

Na jaren heb ik dit boek als e-boek gelezen; uiteraard kon ik niet nalaten de onderlinge familieverhoudingen in geneagrammen te vangen. De soms trage, dromerige scènes uit de tv-serie geven goed de sfeer weer van de roman.

Tenslotte is de familiegeschiedenis van Couperus interessant. Het gezin heeft jaren in Indië gewoond. Andere familieleden en voorouders hebben hun stempel

gedrukt op de schrijver, die veel familieverhalen verwerkt heeft in zijn Indisch-Haags oeuvre. Hun doen en laten in Indië hebben uiteindelijk tot het schrijven van dit boek geleid.

De jeugd van 1904

Het boek begint met een gesprek tussen Charles Pauws – in de familie Lot genoemd - en zijn moeder Ottilie. Omdat zowel haar moeder als haar dochter ook Ottilie heten, wordt zij in dit artikel de *middelbare* Ottilie genoemd. Het gesprek gaat over het huwelijk van Lot met de 15 jaar jongere Elly Takma, een

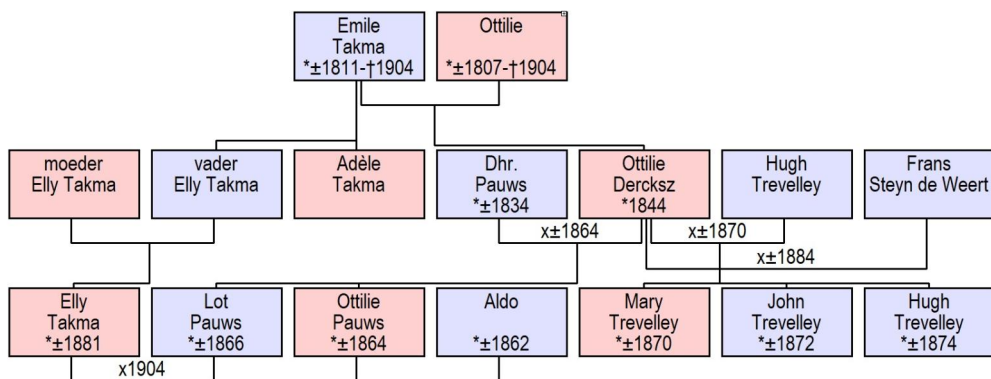
bekende van de familie. Lot vraagt zich af waarom hij eigenlijk zou trouwen; hij is wel verliefd, maar

Al gauw gaat het over de grootmoeder van Lot (de *oude* Ottilie) en de grootvader van Elly (Emile Takma). Dezen kennen elkaar uit Indië. Takma bezoekt in Den Haag regelmatig de oude Ottilie, vaak samen met dokter Roelofsz, die ook in Indië verbleef. Hij woont op de Mauritskade en wordt verzorgd door de ongehuwde Adèle Takma. Hij neemt stilzwijgend een beschermende rol op ten opzichte van middelbare Ottilie. Het hele gezin is teruggekeerd naar Nederland. Publiek geheim is dat de middelbare Ottilie de dochter is uit een relatie van Takma en de oude Ottilie. Lot en Elly zijn dus neef en nicht (geneagram 1). Dit is het eerste geheim in dit verhaal, dat bij een aantal familieleden bekend is.

Lot is journalist, kan aardige stukjes schrijven en is wat zwaarmoedig: hij ziet op tegen de ouderdom. De derde (jonge) Ottilie is zijn zuster, die wat luchthartiger is. Elly is een kordate verpleegster.

De middelbare Ottilie trouwt drie maal. Haar kinderlijke karakter doet de eerste twee huwelijken (met de vader van Lot en de Engelse Hugh Trevelley) in scheiding eindigen. Haar laatste huwelijk met Frans Steyn de Weert lijkt ook die kant op te gaan.

Lot en Elly bezoeken Lots vader in Antwerpen en de jonge Ottilie aan de Rivièra, waar zij samenwoont (ongehoord!) met haar Italiaanse vriend Aldo. Het verloofde stel heeft daar de tijd van hun leven. Zij besluiten dan ook met huwelijksreis naar Italië te gaan.

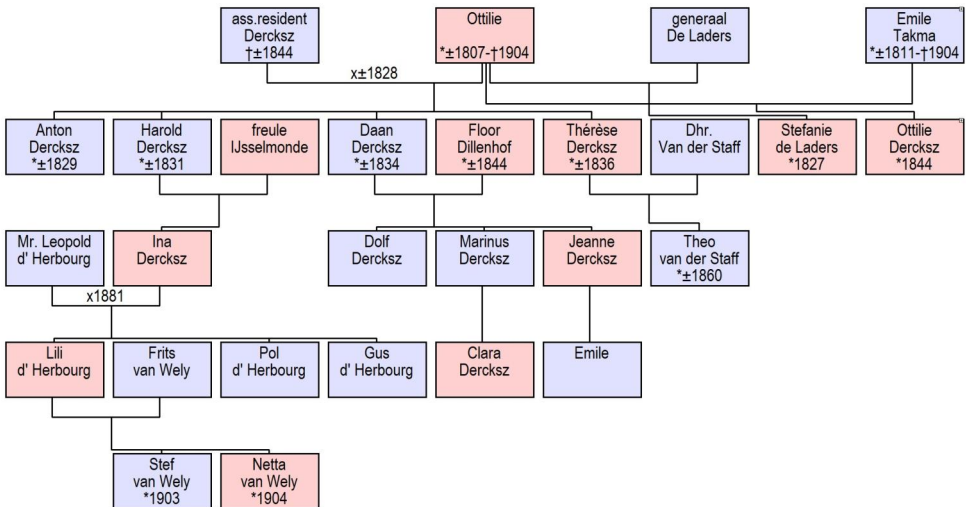
geneagram 1

De oude garde van 1904

Ottilie (de oude) heeft evenals haar dochter ook driemaal een relatie. Hoe de eerste met generaal De Laders eindigt, lezen we niet. Hun godsdienstige dochter Stephanie zal aan het slot van het boek bij haar moeder zijn.

De tweede relatie eindigt met de verdwijning van en moord op haar man de assistent-resident Dercksz. Bij hem krijgt Ottilie drie zonen (Anton, Harold en Daan) en één dochter Thérèse (geneagram 2). Anton blijft ongehuwd, is bibliofiel en heeft in Indië zijn handen niet thuis kunnen houden. Harold (weduwnaar in 1904) en Daan (gehuwd met de half-Indische Floor) zitten samen in zaken.

Kort na de verdwijning wordt (de middelbare) Ottilie geboren, snel weet de lezer dat de oude Takma haar vader is.

geneagram 2

Het tweede geheim

Harold heeft last van nachtmerries over iets wat hem als 12-jarige jongen destijds in Indië is overkomen. Hij noemt dat Het Ding, dat steeds meer zijn leven verzuurt.

Langzaam wordt het de lezer duidelijk dat hij weet dat Takma, Roelofsz en de oude Ottilie betrokken zijn bij de moord op Dercksz.

Omdat de oude Ottilie vermoeid is, blijven haar regelmatige bezoekers – alle familieleden en dokter Roelofsz – wachten in een aparte kamer. Daar praten zij over het verleden en de nabije toekomst. Steeds meer mensen kennen of vermoeden dit tweede geheim.

De oudste generatie maakt eind 1904 plaats voor de volgende. Eerst sterft Roelofsz, dan Takma. De familie ontziet de oude Ottilie door haar slechts mondjesmaat hun overlijden aan te kondigen. Ook de oude Ottilie is het leven moe. Ze wordt bezocht door haar kleinkinderen, achterkleinkinderen en hun kinderen. Haar oudste dochter komt en is bij haar als zij sterft. Dat zijn van die dingen die voorbijgaan.

Lot en Elly zijn dat jaar getrouwd, maar niet gelukkig. Elly besluit de handen uit de mouwen te steken en als Rode Kruisverpleegster de gewonden in de Russisch-Japanse oorlog te gaan verzorgen. Lot blijft indolent in Italië mijmeren over het ouder worden. Hij hoort daar van zijn stiefvader dat hij de kleinzoon is van twee moordenaars. Gaat dit huwelijk ook voorbij?

Parenteel van (de oude) Ottilie.

Generatie I

- I. **Ottilie**, geb. circa 1807, ovl. (ongeveer 97 jaar oud) in 1904, tr. (1) met **generaal De Laders**.

Uit dit huwelijk een dochter:

1. **Stefanie**, geb. in 1827, ongehuwd.

Ottilie, tr. (ongeveer 21 jaar oud) (2) circa 1828 met **ass. resident Dercksz**, ovl. circa 1844.

Uit dit huwelijk 4 kinderen:

1. **Anton**, geb. circa 1829, resident, ongehuwd.
2. **Harold**, geb. circa 1831, volgt IIa.
3. **Daniël (Daan)**, geb. circa 1834, volgt IIb.
4. **Thérèse**, geb. circa 1836, volgt IIc.

Ottilie, relatie (3) met **Emile Takma**, geb. circa 1811, ovl. (ongeveer 93 jaar oud) in 1904.

Uit deze relatie een dochter:

1. **Ottilie Dercksz**, geb. in 1844, volgt IIId.

Emile Takma tr. met grootmoeder **Elly Takma**

Uit dit huwelijk 2 kinderen:

1. **vader Elly Takma**, tr. met **moeder van Elly Takma**. Uit dit huwelijk een dochter **Elly**.
2. **Adèle Takma**

Generatie II

IIa. **Harold Dercksz**, zn. van ass.resident Dercksz en Otilie (I). geb. circa 1831, koffieplanter, industrieel, tr. met **freule IJsselmonde**.

Uit dit huwelijk een dochter:

1. **Ina**, volgt IIIa.

IIb. **Daniël (Daan) Dercksz**, zn. van ass.resident Dercksz en Otilie (I). geb. circa 1834, industrieel, tr. met **Floor Dillenhof**, geb. circa 1844.

Uit dit huwelijk 3 kinderen:

1. **Marinus**, volgt IIIb.
2. **Jeanne**, volgt IIIc.
3. **Dolf**.

IIc. **Thérèse Dercksz**, dr. van ass. resident Dercksz en Otilie (I), geb. circa 1836, tr. met **Dhr. Van der Staff**.

Uit dit huwelijk een zoon:

1. **Theo**, geb. circa 1860.

IId. **Otilie Dercksz**, dr. van Emile Takma en Otilie (I), geb. in 1844, tr. (resp. ongeveer 20 en ongeveer 30 jaar oud) (1) circa 1864 met **Dhr. Pauws**, geb. circa 1834. Gescheiden circa 1868.

Uit dit huwelijk 2 kinderen:

1. **Otilie**, geb. circa 1864, zangeres, relatie met **Aldo**, geboren circa 1862. Uit deze relatie geen kinderen.
2. **Charles (Lot)**, geb. circa 1866, journalist, schrijver, tr. (resp. ongeveer 38 en ongeveer 23 jaar oud) in 1904 met zijn halfnicht **Elly Takma**, dr. van vader Elly Takma en moeder Elly Takma, geb. circa 1881, verpleegster.

Otilie Dercksz, tr. (ongeveer 26 jaar oud) (2) circa 1870 met **Hugh**

Trevelley. Gescheiden circa 1882. Hij woont met zijn kinderen in Engeland.

Uit dit huwelijk 3 kinderen:

1. **Mary**, geb. circa 1870.
2. **John**, geb. circa 1872.
3. **Hugh**, geb. circa 1874.

Ottilie Dercksz, tr. (ongeveer 40 jaar oud) (3) circa 1884 met **Frans Steyn de Weert**.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

Generatie III

IIIa. **Ina Dercksz**, dr. van Harold Dercksz (IIa) (koffieplanter, industrieel) en freule IJsselmonde, tr. in 1881 met mr. **Leopold d' Herbourg**.

Uit dit huwelijk 3 kinderen:

1. **Lili**, volgt IV.
2. **Pol**, student.
3. **Gus**, gymnasiast.

IIIb. **Marinus Dercksz**, zn. van Daniël (Daan) Dercksz (IIb), (industrieel) en Floor Dillenhof, directeur suikerfabriek, een dochter:

1. **Clara**.

IIIc. **Jeanne Dercksz**, dr. van Daniël (Daan) Dercksz (IIb), (industrieel) en Floor Dillenhof, een zoon:

1. **Emile**.

Generatie IV

IV. **Lili d' Herbourg**, dr. van Mr. Leopold d' Herbourg, advocaat en Ina Dercksz (IIIa) tr. met **Frits van Wely**, officier artillerie.

Uit dit huwelijk 2 kinderen:

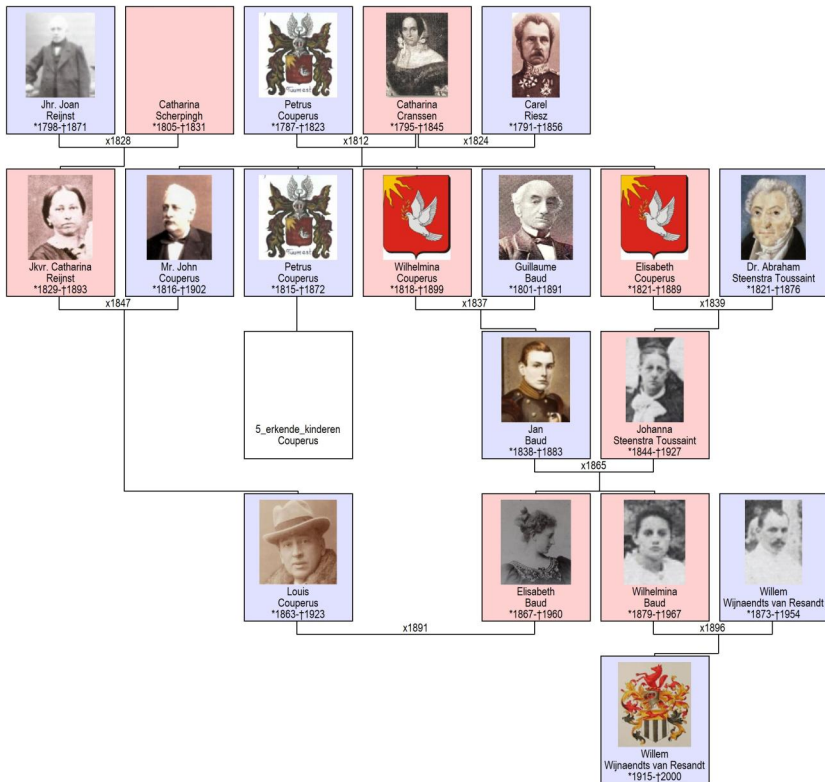
1. **Stefanus (Stef)**, geb. in 1903.
2. **Antoinetta (Netta)**, geb. in 1904.

De schrijver en zijn familie

Louis Marie Anne Couperus (1863-1923, vernoemd naar drie jong overleden zusjes) is het 11de en jongste kind van mr. John Ricus Couperus, lid van de Raad van Indië en jonkvrouw Catharina Geertruida Reijnst.

De relatie met zijn vader is problematisch; waarschijnlijk is zijn homoseksuele geaardheid daar debet aan. Zijn vader woont net als Takma op de Mauritskade met een familielid dat voor hem zorgt. Tijdens het schrijven van 'Oude mensen ...' overlijdt John Ricus in 1902.

Couperus trouwt in 1891 net als Lot een (dubbele achter)nicht, Elisabeth Baud (1867-1960) geboren in Batavia (geneagram 3). Ook als Lot heeft hij ook kleinere stukjes in dagbladen geschreven. Het ouderwetse Nederlands en de zelfverzonnen woorden van de schrijver geven het boek die extra sfeer die als je het boek in modern Nederlands leest, zou missen.

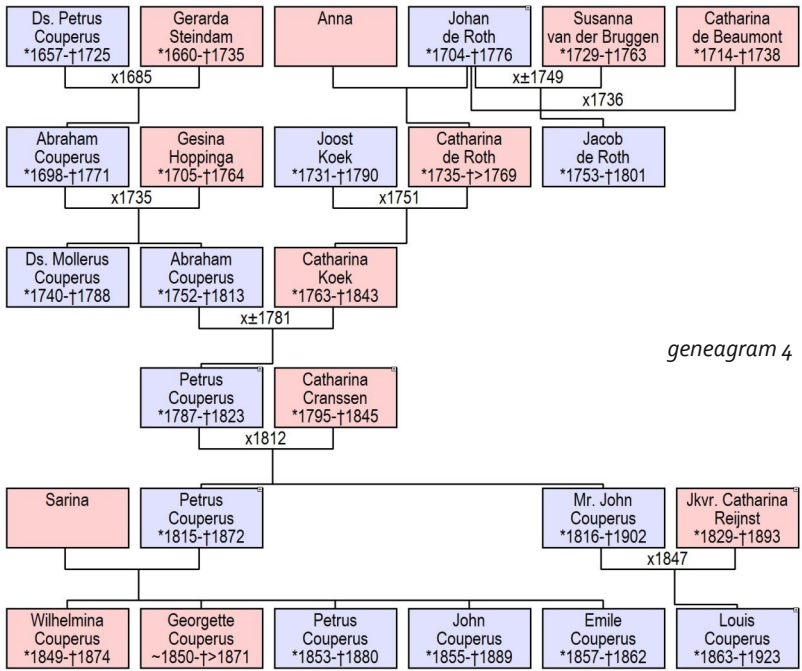
geneagram 3

Couperus kent natuurlijk het Indisch-Haagse leven als geen ander. De families Couperus, Baud, Van Reijnst Steenstra Toussaint, Riesz en Cranssen leveren gouverneurs, militairen en andere hoge ambtenaren in Indië. Zijn stiefgrootvader Riesz is drager van de Militaire Willems Orde.

De band met Indië

De familie Couperus (van Cuiper, in oude familiewapens is de kuipershamer nog zichtbaar; zie geneagram 3) is een oud Fries domineesgeslacht. In de 18de eeuw vertrekt zijn overgrootvader Abraham Couperus (1752-1813) naar Indië. Het gezin Couperus-Reijnst verblijft daar van 1832-1860 en van 1872-1878; Louis keert in 1899-1900 als getrouwde man terug voor een bezoek.

In 1916 zegt de schrijver in een interview met André de Ridder "Ik durf niet beweren dat er Indisch bloed in onze familie is, maar wel Indische traditie...". Letterlijk heeft hij gelijk, maar de ongehuwde oudere broer van zijn vader had tussen 1849 en 1865 bij de inlandse vrouw Sarina vijf erkende kinderen die Couperus goed gekend, en ook in enkele boeken als personages gebruikt heeft.

De eerder genoemde Abraham Couperus, gouverneur van Malakka, huwt Catharina Johanna Koek (1763-1843). Zij is volgens sommige genealogen de kleindochter van de VOC-koopman Johan de Roth en Anna, een Portugees-Singalese vrijgelaten slavine. Dat betekent dat als dit verhaal waar is, Louis Couperus maximaal 3,3% oosters bloed zou hebben. Zijn bekendste Indische roman is De Stille Kracht eveneens verfilmd, waarin de Indische traditie een hoofdrol speelt.

Bronnen

De zwager van Louis is de bekende genealoog Willem Wijnaendts van Resandt (geneagram 3). Deze schreef in De Nederlandsche Leeuw jaargang 26 (1908) een artikel over Oude Indische Families VI: Het Geslacht Couperus. Zijn gelijknamige zoon was van 1968 conservator en van 1973 tot 1980 directeur van het CBG.

Digitale lezers vinden de vermelding van Louis [hier](#).

Bij de Digitale Bibliotheek der Nederlandse letteren is de [biografie](#) (1987) van F. L. Bastet over Louis Couperus te lezen.

Een [bibliografie](#), een korte [levensloop](#) van Couperus en andere wetenswaardigheden staan op de site van het Louis Couperus Genootschap: www.louiscouperus.nl.

Kwartieren en genealogieën van Louis Couperus zijn o.a. te vinden op www.genealogieonline.nl; bijvoorbeeld die over de families [Koek](#) en [Couperus](#) en over [West-Europese adel](#).

LEDEN STELLEN ZICH VOOR

Dhr. H. Lazeron

uit Valkenswaard

e-mailadres: h@lazon.eu

De heer H. Lazeron, 90 jaar oud, was in het verleden actief als accountant en administratieconsulent. Hij houdt zich sinds 1998 bezig met het stamboomonderzoek naar de toch wel bijzondere familienamen Lazeron, Warries en Wolffgramm.

Zijn gegevens haalt hij uit de archieven, via en internet en uit publicaties. Hij zoekt zowel in de breedte (veel personen met kerngegevens) en in de diepte (zo veel mogelijk over enkele personen).

Jammer voor onze leden ziet hij helaas niets in een bijzondere presentatie van

zijn gegevens in de vorm van een genealogie, parenteel, kwartierstaat, stamreeks (zoon/vader) of matriarchale lijn (dochter/moeder). Een publicatie kunnen wij dan ook niet verwachten van hem.

Iets bijzonders heeft hij tot nog toe in zijn recherches niet gevonden. Hij maakt gebruik van het programma Aldfaer.

Zeker is dat hij een ervaren rot is in het vak nu hij aangeeft onze afdelingsbijeenkomsten niet te bezoeken noch bijzondere hulp van de afdeling nodig heeft. Een opmerkelijke hobby heeft hij wel: het zo veel mogelijk verzamelen van gegevens van Amsterdam.

HET FOTOBIDPRENTJE VAN BERNARDUS JOANNES VAN EERT (1839 - 1905)

Johannes van Eert werd geboren in de wijk Heide in Veghel als jongste kind van de niet onbemiddelde landbouwer Willem van Eert en zijn vrouw Henrica Timmers. Zijn vader was geboren te Uden en zijn moeder kwam uit Veghel. Na de dood van zijn moeder verhuisde zijn vader naar Schijndel waar hij bij zijn dochter Catharina en haar tweede man Jan van Asseldonk ging wonen. Behalve twee jong gestorven broertjes had pater Van Eert nog twee broers die landbouwer waren in Veghel en Dinther.

✠

Mijn Jezus barmhartigheid!
(100 dagen aflaat.)

In uwe godvruchtige gebeden wordt aanbevolen

DE ZIEL VAN ZALIGER
DEN HOOGEERWAARDEN PATER

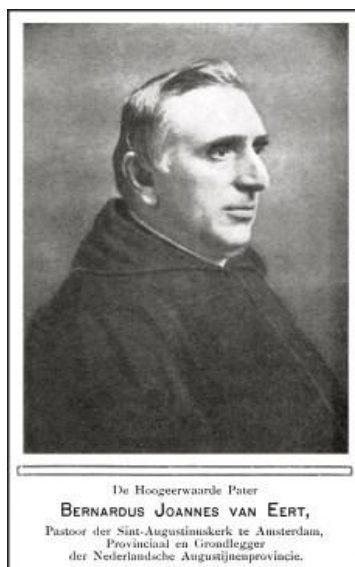
Bernardus Joannes van Eert.

Geboren te Veghel 15 Aug. 1839,
In de Augustijner Orde getreden 12 Mei 1864,
te Gent 14 Mei 1868,
Sprak hij zijne plechtige geloften uit 14 Mei 1868,
Werd priester gewijd te Gent 19 Dec. 1868,
Benoemd tot kapelaan te Amsterdam 2 Febr. 1869,
Aangesteld tot Praefect der Hollandische Augustijner Missie 20 Aug. 1880,
Benoemd tot pastoor te Utrecht 15 Sept. 1882,
Benoemd tot pastoor te Amsterdam 18 Aug. 1889,
Gekozen tot Provinciaal 13 Sept. 1895,
Hij overleed te Eindhoven 14 Sept. 1905.

De Priesters, die goed besturen, moeten dubbele eer worden waardig gekend, vooral zij, die arbeiden in woord en leer.
i Tim. V: 17.

G E B E D.

God, die onder de apostolische priesters uwen dienaar Bernardus met de priesterlijke macht en waardigheid hebt begenadigd, verleen ons, bidden wij U, dat hij ook eeuwig in hun gezelschap moge deelen. Door onzen Heer Jezus Christus, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God; door de eenwen der eenwen. Amen.

Johannes ging naar school in Veghel en startte in 1861 zijn opleiding aan het Kruisherencollege te Uden, een Latijnse school die ook als klein seminarie fungeerde. Op 24-jarige leeftijd trad hij in Gent in bij de Augustijnen. Zijn kloosternaam was Bernardus. Na zijn priesterwijding werd hij kapelaan in de Amsterdamse Sint Augustinus parochie, een van de drie nog overgebleven augustijner parochies. De andere twee waren in Utrecht en Nieuwendam.

De eerste Augustijnen in Nederland vestigden zich in Maastricht. Het klooster aldaar bleef bestaan tot aan de Franse tijd. Vijf andere kloosters werden tijdens de reformatie opgeheven. In 1880 werd Van Eert prefect van de orde. Van Eert was de architect van de heropleving van de Augustijner orde in Nederland. Hij stichtte drie kloosters, maar bleef zelf zijn hele leven op de pastorie wonen. Hij liet zich aanspreken met 'pastoor' in plaats van 'pater'. In 1895 werden de Augustijnen in Nederland een zelfstandige provincie in plaats van een missie. Pater Van Eert werd gekozen tot de eerste Provinciaal. Van Eert was allesbehalve een strenge kloosterling. Volgens een anekdote ontving hij in 1903 een groepje fraters uit Utrecht, en stuurde hij ze de stad in om "maar eens goed (te) gaan boemelen". Na afloop werden ze ontvangen met een souper en liet de provinciaal nog wat extra flessen wijn aanrukken.

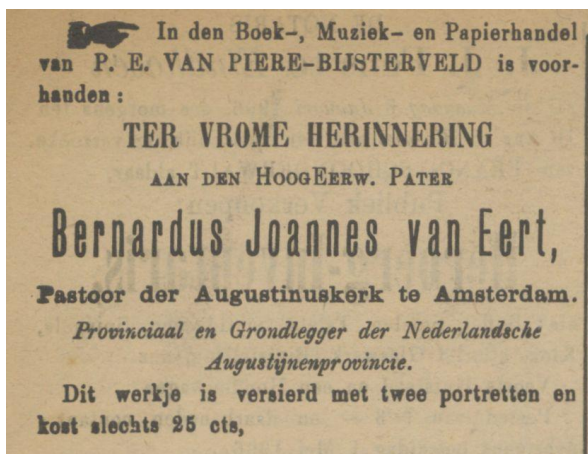
Een van de kloosters die Van Eert stichtte was Mariënhage in Eindhoven. Op 12 mei 1897 legde hij de eerste steen van de nieuwe kloosterkerk, beter bekend als de Paterskerk. De torenspits van de kerk wordt bekroond met een vier meter hoog Heilig Hartbeeld. De paters Augustijnen hadden zich in 1891 gevestigd in een vleugel van het middeleeuwse klooster dat in 1420 was gesticht als klooster van reguliere kanunniken. Provinciaal Van Eert ging ook voor in de plechtige mis van inwijding van de kloosterkerk op 26 mei 1898.

**Hoog Eerw. Pater Provinciaal
Bern Joannes van Eert. †**

Te Eindhoven is op het klooster Mariënhage zacht en kalm, na meermalen van de H. H. Sacramenten voorzien te zijn geweest, overleden de HoogEerw. Pater Bernardus Johannes van Eert, in den ouderdom van 66 jaren.

De overledene was geboren in het jaar 1839, werd priester gewijd in 1868 en tot Provinciaal zijner orde gekozen in het jaar 1895.

Gedurende geruimen tijd door een ongeneeslijke ziekte aangeprepen, vertoefde hij de laatste maanden in 't Augustijner klooster aldaar.

De laatste maanden van zijn leven bracht de pater door in het klooster Mariënhage waar hij op 14 september 1905 overleed. Volgens zijn overlijdensakte woonde hij nog steeds in Amsterdam. In de Tilburgse Courant verscheen op 17 september een in memoriam. Boekhandel van Piere-Bijsterveld verkocht voor 25 cent een boekje ter vrome herinnering aan pater Van Eert, met daarin 2 portretten.

(Bron: B. Heffernan, Een kleine orde met allure, De augustijnen in Nederland, 1886-2006, Hilversum 2015)

FRANCISCUS ROOSENBOOM SOLDAAT VAN NAPOLEON

Peter Roosenboom

Mijn voorvader Wolterus Roosenboom werd in 1783 geboren in Cranenburg, zoon van Theodorus Roosenboom en Elisabeth Petronella Duijts. Voor zijn derde jaar verhuizen zijn ouders naar Gennep, want daar wordt zijn broer Franciscus geboren in 1787. Cranenburg en Gennep zijn allebei al eeuwen Pruisisch gebied als onderdeel van het hertogdom Kleef. De voertaal is Nederlands althans het Nederrijnse Nederlandse dialect. De taal van de overheid en de ambtenarij is het Hoogduits.

Om deze Franciscus gaat het nu. We weten niet veel van hem. Hij is geboren op 2 april 1786 in Gennep. De pastoor schrijft in het doopboek van de kerk van St-Martinus: "1786 2 april Franciscus filius Theodori Rosenboom et Elisabeth Duijs.

Suscept Jacobus van Bergen et Petronilla Beijers". Vertaald: op 2 april 1786 werd Franciscus gedoopt, zoon van Theodorus Rosenboom en Elisabeth Duijs. Peter en meter waren Jacobus van Bergen en Petronilla Beijers.

Petronilla Beijers zal wel zijn grootmoeder aan vaderskant zijn, die daarvoor uit Cranenburg op bezoek komt. Haar doopnamen zijn Anna Petronilla maar in Cranenburg blijken de mensen heel vaak in de praktijk hun tweede voornaam te gebruiken. Haar aanwezigheid kon nog een andere reden gehad hebben. Anna Petronilla Beijers was vroedvrouw van beroep. Zij zal zeer waarschijnlijk als vroedvrouw haar schoondochter hebben bijgestaan. Elisabeth Petronilla Duits was ook vroedvrouw, mogelijk heeft zij het vak van haar schoonmoeder geleerd. Bij Franciscus zijn broer Wolterus was de oma aan moederskant, Elisabeth Noormans de meter geweest.

In 1798 werd het [Departement van de Roer](#) ingesteld door de Fransen. De hoofdstad was Aken. Alle vernieuwingen die de Fransen in Nederland brachten gingen in Limburg al in 1798 in, zoals de nieuwe Burgerlijke Stand en de Franse wetgeving. Zo ook de conscriptie: de dienstplicht die de Revolutie in Frankrijk had ingesteld. De rest van Nederland volgde in 1811.

Door de conscriptie beschikte het Frankrijk van de Revolutie en later het Keizerrijk van Napoleon over enorme volkslegers, die onder andere door hun getalsmatig overwicht vele overwinningen behaalden op de kleine legers met beroepssoldaten (vaak huurlingen) van de andere landen.

Alle mannen die de leeftijd van twintig jaar bereikt hadden, waren dienstplichtig. Degenen die ingeloot werden, konden een plaatsvervanger aanstellen. In de periode 1810-1813 vervulden circa dertigduizend Nederlandse mannen hun dienstplicht in het Franse leger. De helft daarvan behoorde tot het Grande Armée, waarmee Napoleon in 1812 Rusland binnenviel. Er kwamen er maar weinigen van terug.

Franciscus werd waarschijnlijk in 1806 gekeurd en opgeroepen. In het archief van het Franse leger vond ik zijn inschrijving.

<p>N.º 333 <i>Rosenboom</i> François fils de <i>Theodor</i> & <i>Elisabeth Duijs</i> né le 2. April 1786 à <i>Gennevilliers</i> canton de <i>Gennevilliers</i> département d' <i>la Moselle</i> taille d'un mètre <i>88</i> centimètres, visage <i>bleu</i> front <i>Courbe</i> yeux <i>gris</i> nez <i>droit</i> bouche <i>normale</i> menton <i>petit</i> cheveux <i>brun</i> sourcils <i>bruns</i></p>	<p>Arrivé au Corps le <i>19 Octobre</i> an <i>1806</i> Conscrit de l'an <i>1806</i> Son domicile, à l'époque de son entrée au service, était à <i>Gennevilliers</i> départ. d' <i>la Moselle</i></p>	<p><i>3. 3</i> <i>1. 5.</i> <i>62/1000/1807</i></p>		<p><i>Mort au Champ de Bataille le</i> <i>1. 9. 1807</i> <i>Par suite de</i> <i>maladie</i></p>
--	--	---	--	--

Op 26 december 1810 krijgt Burgemeester Friderichs het bericht uit Warschau dat Franciscus daar overleden is op 1 november 1807. Hij is dus al 3 jaar eerder overleden. Ambtelijke molens malen langzaam! Het zou best kunnen dat de familie toen nog van niets wist. Het is maar de vraag of Franciscus kon schrijven en of het mogelijk was post te versturen over die afstand. Deze brief, althans

De tekst in het Nederlands

Gemeente Warschau Ziekenhuis van Karasse

Uit het register van de overlijdens van genoemd ziekenhuis is het volgende uittreksel gemaakt:

De heer Roosenboom, Franciscus, geveerschutter, 51e (regiment) de Ligne, 2e bataljon, 5e compagnie, geboren te Hennep, Kanton -----, departement van de Roer, is opgenomen in dit ziekenhuis op de 20ste oktober 1807 en is er gestorven op de eerste november 1807 als gevolg van koorts.

Ik ondergetekende, directeur van genoemd ziekenhuis bevestig dat dit uittreksel waarheidsgetrouw is en overeenkomstig het overlijdensregister van genoemd ziekenhuis.

Gedaan in Warschau, 1 november 1807. Getekend: Aubé. Wij, Commissaris van Oorlog. belast met de politie van het ziekenhuis van Karasse bevestigen dat de bovenstaande ondertekening die is van de heer Aubé, directeur en dat daar geloof aan gehecht moet worden.

Gedaan in Warschau, 30 november 1807. Getekend Leiratte.

Voor gelijkluidend afschrift
De burgemeester, Friderichs

Commune de Varsovie
Hôpital de Karasse
Le registre des décès dudit hôpital a été examiné et on a vu:
Le sieur Roosenboom, Franciscus, fusilier, 51e de ligne, 2e Bⁿ Compagnie.
Né à Hennep Canton de ----- Département de la Roer est entré au dit hôpital le vingt dix du mois d'Octobre de l'an dix sept (ans sept et y est décédé le premier du mois de Novembre l'an dix sept par suite de fièvre).
Je soussigné Directeur dudit hôpital certifie le présent extrait véritable et conforme au registre des décès dudit hôpital.
Fait à Varsovie le premier du mois de Novembre l'an 1807 signé Aubé.
Nous, Commissaire des guerres chargé de la police des hôpitaux de Karasse certifions que la Signature ci dessus est celle de Monsieur Aubé, directeur et qu'il s'agit d'un extrait véritable.
Fait à Varsovie le 30 du mois de Novembre l'an 1807 signé Leiratte
Celle copie conforme
E. Mave
Friderichs

een afschrift dat burgemeester Friderichs ervan gemaakt heeft, was toegevoegd aan het overlijdensregister van de burgerlijke stand van Gennep. Een opmerkelijke vondst!

Het bericht uit Warschau is een officiële overlijdensverklaring van de Directeur van het hospital Karasse in Warschau dat fusilier Franciscus Roosenboom, geboren in Gennep Departement de la Roer, op 26 oktober 1807 opgenomen is in het hospitaal en dat hij op 1 november 1807 overleden is als gevolg van koorts.

Hij was fusilier in het 51e Regiment de Ligne, 2e Bataillon, 5e Compagnie. Een fusilier is een infanterist, bewapend met een geweer met bajonet.

Het regiment van Franciscus nam deel aan de oorlog van Napoleon met de Vierde Coalitie. De Vierde Coalitie (1806-1807) bestond uit Pruisen, Saksen en Rusland. In 1806 trad Pruisen toe tot de coalitie uit verweer tegen de groeiende Franse macht in Europa na de val van Oostenrijk. Pruisen en Rusland mobiliseerden zich in voorbereiding voor een nieuwe campagne tegen Frankrijk, en de Pruisische troepen werden verzameld in Saksen.

Napoleon trok in de tegenaanval, en versloeg de Pruisen bij Jena en Auerstedt in oktober 1806. De Franse troepen bezetten grote delen van Pruisen en trokken Berlijn binnen op 25 oktober 1806. De Fransen rukten op tot Oost-Pruisen en de Russische grens, waar ze een onbeslist gevecht tegen de Russen leverden in de Slag bij Eylau in februari 1807. De Russische troepen trachtten opnieuw de Fransen te verdrijven, maar werden opnieuw verslagen bij Friedland (het huidige Pravdinsk) op 14 juni 1807. Drie dagen later vroegen de Russen een wapenstilstand aan. Frankrijk sloot een vrede met Rusland en dwong Pruisen de helft van zijn gebied op te geven ten voordele van Frankrijk. De resterende gebieden werden opnieuw onafhankelijk. Jérôme Bonaparte werd koning van Westfalen en het nieuwe Hertogdom Warschau. Napoleon controleerde nu geheel West- en Centraal-Europa.

In deze periode deed Franciscus Roosenboom in het 51e regiment de Ligne mee aan de slagen bij: Auerstadt, Czarnonovo en Golymin in 1806 en bij Eylau, Ostrelenka, Dantzig en Friedland in 1807. Hoewel met name de slag bij Eylau een ongekende slachting was, is Franciscus er blijkbaar steeds heelhuids vanaf gekomen. Hij stierf aan de koorts. Als je in de Franse registers de overlijdensberichten van die oorlogen bekijkt, die uit de hospitalen komen, blijkt dat men daar meestal sterft of aan zijn verwondingen of aan de koorts. Overige oorzaken komen er veel minder voor. Koorts was blijkbaar de diagnose voor veel ziekten die met hoge koorts gepaard gingen.

1 Ingevolge van onse affspraecke hebbe het
2 bewuste landt doen te coop stellen
3 tegens heden en veertien dagen snaermid-
4 daghs de clocke vier à vijff ueren als wan-
5 neer aldaer noch twee andere partijen
6 daer omtrent te coop leggen. Hebbe
7 v[er]der naer de constitutie ende waerdye vant v[oor]s[schreven]
8 landt genomen. Het selve is seer wel
9 gelegen, niet verre van de stadt, maer
10 seer laegh ende wat biesigh int een endt,
11 sulcx dat niet geloove dat ses hondert
12 gulden de morgen gelden sal, alsoo het
13 selve met omtrent 4 à 500 g[u]l[de]n oncosten tot
14 goet landt sal connen ofte moeten werden
15 gemaect, doch d'heer Schatter heeft
16 sich genegen gethoont om vijtterhandt
17 te coopen ende daervoor omtrent de duijsent
18 g[u]l[de]n te willen geven.

Vaderland en Vrede 1672-1713**Publiciteit over de Nederlandse Republiek in oorlog****Auteur: Donald Haks****Cat.nr: 11-HS**

Veertig jaar lang, met korte tussenpozen, voerde de Nederlandse Republiek oorlog tegen het Frankrijk van Lodewijk XIV. In 1672 ging de machtige en welvarende Republiek bijna ten onder.

Bij de Vrede van Utrecht in 1713 bleef de zelfstandigheid behouden, maar was de staat goeddeels failliet.

De publieke belangstelling voor deze strijd was zeer groot. Zij bleek uit kranten,

pamfletten, preken, gedichten, prenten, schilderijen en gedenkpenningen. Breed gedragen was het idee dat wat in honderd jaar sinds de Nederlandse Opstand en de strijd tegen Spanje was verworven en opgebouwd, niet verloren mocht gaan. Men sprak over het behoud van het 'vaderland'. Dit rijk geïllustreerde boek laat zien welke rol dit gemeenschappelijk identiteitsbesef speelde tijdens tientallen jaren oorlog.
Uitgave 2013 - 352 bladzijden

De grote overgang - Woensel 1670-1920
Een onderzoek naar de modernisering van het bestaan
Auteur: Gabriël van den Brink
Cat.nr: 14-BK2

Dit boek wil bijdragen tot een beter begrip van wat in de geschiedenis- en maatschappijwetenschap de 'modernisering' wordt genoemd. De schrijver analyseert dit proces op een lokaal niveau, te weten aan de hand van de geschiedenis van het Oost-Brabantse dorp Woensel, dat in 1920 als zelfstandige gemeente ophield te bestaan en geannexeerd werd door Eindhoven. Het is een microgeschiedenis die het mogelijk maakt de grote vragen van de geschiedenis te behandelen als de lotgevallen van een kleine gemeenschap.
Uitgave 1996 - 575 bladzijden

Vestingsteden in Nederland
Auteur: Bert Stamkot
Cat.nr: 11-SKT

Kennismaking met 44 Nederlandse vestingsteden. Het zijn zonder uitzondering aantrekkelijke plaatsen met vele verrassingen. Ze zijn niet allemaal meteen herkenbaar aan een omwalling, maar wat ze gemeen hebben is een rijke historie. Vestingsteden leidt u door de Nederlandse vestinggeschiedenis en beschrijft de vestingwerken in woord en beeld. Er is een lijst met vestingbegrippen opgenomen en u vindt bij elk hoofdstuk verwijzingen naar een boek, museum of website waar u meer informatie vindt over lokale bijzonderheden.
Uitgave 2011 - 96 bladzijden

In gdelvege men en se aff sprac te zwoer het
beveit te landt door het Keyser Veelen
tegen de ghevoert die daga - maer niet
dagte de leetbaer a wij st ainder - al sum
meer aldair met twee andere partije
daer entrent te Keyser leggen, twee
Der naerde Conditie y waergerent St
Landt gionend - Atst sble is soer woe
gelegen - niet verre vande, dat maer
soer luyt y wat eischigt, dat een ondt,
siet dat niet geveere dat soe zondt
gielden de morgen geden - sal, alsoe gut -
sleer mit entrent Aa soe gheveert siet
gout leent sal comen of de meety, worde
gionendat Doct d'hoor - sputter door
siet y onger - gutpent en veyt te gind
te coep y daer veer entrent de drij font
y t hewillan gheveert

Retouradres:

NGV Kempen- en Peelland
Dhr. D. Jager
Wamberg 48
5653 KV Eindhoven

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

